

Таким чином, автор спортивної теорії фактично наголошує на вирішальній ролі випадковостей у суспільному розвитку та стає на позицію, що кардинальним чином відрізняється від позицій більшості інших широко відомих теорій виникнення держави, які пояснюють цей процес як закономірний, неминучий та обумовлений об'єктивно.

Список використаних джерел

1. Теорія держави і права : підруч. / С. Л. Лисенков та ін. / За ред. С. Л. Лисенкова. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 448 с.
2. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
3. Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. Теорія права і держави : навч. посіб. Київ : Правова єдність, 2008. 270 с.
4. Актуальні проблеми теорії держави та права. Ч. І. Актуальні проблеми теорії держави : навч. посіб. / С. М. Тимченко та ін. 2-е вид., стереот. Київ : КНТ, 2008. 288 с.

Коваль Анна Іванівна,

*курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Мінченко Ольга Василівна,

*професор кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор*

ВНЕСОК В. КОПЕЙЧИКОВА В СТАНОВЛЕННІ УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ТА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Володимир Володимирович Копейчиков великий правознавець і державотворець . Він був не лише доктором юридичних наук, академіком Академії правових наук України, заслуженим діячем науки і техніки України, засновником наукової школи прав та їх забезпечення в діяльності правоохоронних органів але і активним учасником

правотворчих процесів нашої держави. Вчений зробив значний внесок в розробку чинного законодавства та вдосконалення практики його реалізації. До його доробку можна віднести дослідження правового регулювання місцевого самоврядування, захист прав людини, особливості державного будівництва і, звісно, розробку проекту Конституції України.

Слід відзначити, що розуміння прав людини дослідником відбувалося в епоху так званого «розвинутого соціалізму» і, звісно, відповідало духу того часу. У своїй праці «Права людини: міфи та реальність» автор досліджує природу походження права. Критикуючи погляди деяких буржуазних учених про права людини як про «природні права», що є невід'ємними від самої особистості, В. Копейчиков схилився до марксистських учень. Ідеологи комунізму К. Маркс і Ф. Енгельс стверджували: «Індивіди вбачають свободу у своїй асоціації і через неї». Вони розглядали права, свободи й обов'язки людини як суспільне надбання, оскільки ці поняття є лише складовою змісту внутрішніх законів духовних відносин, мають класову основу та створюються тільки активною людською діяльністю. Відповідно, правами людини й громадянина наділяє держава, без якої людина просто перестане існувати [1, с.275]

Пізніше, в кінці 80-их років, а також, коли відбувся розпад СРСР, автор дещо переглядає свої погляди. Уже в статті «Соціальні реальності та права людини» (1989 рік), у якій він критикував тоталітарну епоху правління Й. Сталіна й ігнорування всіх правових норм захисту людини, він висловлювався про права людини як про найвищу цінність, яка не може бути присвоєною або відчуженою [1, с.277-278].

У своїх роботах вчений звертається до Європейської хартії про місцеве самоврядування, прийнятої у Страсбурзі 15 жовтня 1985 року країнами-членами Європейської Ради. Цей законодавчий акт став основою міжнародної регламентації самоврядування в прогресивних країнах, які є членами Ради Європи. У законодавство України вона була імplementована з 1 січня 1998 року. Академік В.Копейчиков наполягав на формуванні оптимального балансу між муніципалітетом і місцевим державним управлінням. Саме такий орієнтир сповідує Європейська хартія, і на неї посилається В.Копейчиков.

Вчений був лібералом, проте з абсолютно поміркованою позицією інтересів держави. Він наголошував, що органи місцевого самоврядування є основою демократичного устрою, до якого прагне Україна.

Абсолютно логічним є той факт, що така особистість доклала чимало зусиль до розробки Конституції України. Питання прийняття Основного Закону було наріжним каменем існування самої держави. Саме тому, указом Президента України був призначений членом робочої групи з розробки та прийняття нової Конституції України, де плідно працював протягом 1991–1996 рр.

Ще на стадії розроблення проекту Основного Закону незалежної України 1996 року, вчений сформулював певною мірою постулати, на які й мало спиратися законодавство держави в частині муніципальної влади. Взявши за основу ту ж таки Європейську хартію про місцеве самоврядування, академік В. Копейчиков адаптував проєвропейські принципи до реалій українських потреб а саме:

- органи місцевого самоврядування є основою будь-якого демократичного устрою;

- вони повинні мати достатньо повноважень задля забезпечення адміністративної діяльності, яка була би більшою мірою наближена до людей;

- безпосередня участь громадян в управлінні справами на місцях та інше [2,]

Науковець зазначав, що не держава, а саме суспільна одиниця – громада – на законній основі, за допомогою своїх самоврядних органів розв’язує власні потреби, тим самим задовольняючи інтереси місцевих жителів.

Академік В. Копейчиков підтримував позицію президентсько-парламентської республіки. Захищаючи демократичні засади парламентаризму, вчений прекрасно розумів неефективність колегіального керівництва. Молода держава переживала процес становлення і потребувала швидкого реагування на поточні виклики часу і ситуаційні помилки. Ефективне функціонування парламентської республіки як форми правління можливе лише за умови структурованості суспільства і політичної системи, а також

високого професіоналізму самих депутатів і їх політичної культури, які повинні перш за все думати про інтереси держави, а не захищати власні чи корпоративні.

У тексті нової Конституції України за ініціативою академіка Копейчикова і на підставі багатьох міжнародних і європейських декларацій та конвенцій з прав і свобод людини був значно розширений каталог основних прав громадян України (ч. II).

На жаль, політична еліта України не вирізнялася високопатріотичним духом, і колегіальне прийняття стратегічно важливих рішень для держави ставало просто лобюванням власних амбіцій і інтересів. Тому, враховуючи такі обставини, В. Копейчиков наполягав на концентрації влади в руках Президента. Адже віддати кермо правління парламенту означало б занурити країну в політичний і суспільний хаос. І, як показали події 2004–2013 рр., вчений виявився пророчо правим.

Отже, В.В. Копейчикова знають як видатного ученого, педагога, талановитого організатора наукової діяльності, одного з провідних вітчизняних фахівців у галузях теорії держави та права, конституційного права тощо. Академік успішно працював над розв'язанням різних державно-правових проблем, проте найбільший внесок здійснив у розроблення таких теоретико-правових і конституційно-правових питань, як права людини, конституційний механізм захисту прав, забезпечення правового статусу особи в діяльності правоохоронних органів, правова держава, механізм держави, громадянське суспільство, місцеве самоврядування, конституційний процес в Україні, перспективи та шляхи інтеграції України у світовий та європейський правовий простір. Внесок В.В. Копейчикова неможливо переоцінити у становленні України як незалежної, правової держави.

Список використаних джерел

1. Капічон О.Г. Еволюція поглядів академіка Володимира Копейчикова в царині прав людини та громадянина. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2015, №2. С. 275-278.

2. Капічон О. Г. Ідеї академіка В.В. Копейчикова в

децентралізації місцевого самоврядування України / О. Г. Капічон // Правові реформи в Україні: реалії сьогодення : тези VII Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. Дню юриста України (Київ, 29 жовт. 2015 р.). – Київ : Нац. акад. внутр. справ ; Ліра-К, 2015. – С. 32–34.

3. Кривицький Ю. В. Проблеми правової реформи в науковій спадщині академіка В.В. Копейчикова. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (102). С. 189–191.

Корнійчук Анастасія Русланівна,
курсант Навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Власенко Валерій Павлович
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ВИДИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧИННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Правову основу діяльності Національної поліції України можна визначити як сукупність правових норм, що закріплюються у національних та міжнародних нормативно-правових актах і регулюють суспільні відносини, які виникають в процесі її діяльності із надання поліцейських послуг в сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, надання послуг з допомоги особам, які її потребують, а також у сферах публічного адміністрування та взаємодії з іншими органами державної влади, місцевого самоврядування та громадськістю [1, ст. 126].

Відповідно до статті 3 Закону України «Про Національну поліцію України» правову основу діяльності поліції складають норми права, які закріплені в Конституції України, міжнародних